28 Νοεμβρίου 2018

Η παραδοσιακή γεωργία αναβιώνει στην Ιταλία

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Μήλα Αίτνας ή μήλα ποικιλίας Λιμοντσέλα, ελιές Τοσκάνης ή Απουλίας. Ιταλοί γεωργοί θέλουν να προστατεύσουν με παραδοσιακές μεθόδους σπάνια είδη καρπών και με αυτόν τον τρόπο τη βιοποικιλότητα.

Ο Κριστιάνο ντελ Τόρο περπατά ανάμεσα σε ελαιόδεντρα, μηλιές, ντοματιές και φασολιές, φυτεμένες με έναν μάλλον παράδοξο τρόπο: σε ζιγκ ζαγκ και όχι σε ευθεία γραμμή, όπως τις έχουμε συνηθίσει. Γρασίδι και αγριάδες φυτρώνουν άναρχα μέσα στα σπαρτά. «Η αλήθεια είναι ότι έχω καιρό να έρθω στο χωράφι μου» αναφέρει ο ίδιος. Σε έναν απέναντι λόφο στην περιοχή Γκραν Σάσο στα Απέννινα Όρη ο Κριστιάνο δείχνει ένα άλλο χωράφι με ελαιόδεντρα, το οποίο όπως λέει καλλιεργείται επίσης «με παμπάλαιες μεθόδους γεωργίας», όπως και το δικό του. «Σε αυτές τις παραδοσιακές καλλιέργειες δεν συναντά κανείς ευθυγραμμισμένες καλλιέργειες αλλά διάσπαρτα ελαιόδεντρα», εξηγεί στη συνέχεια.

Στο δικό του χωράφι ο Κριστιάνο καλλλιεργεί κυριολεκτικά τα πάντα σε μια έκταση 4 εκταρίων. Χρησιμοποιεί αποκλειστικά μεθόδους οργανικής καλλιέργειας, που απαιτεί συγκεκριμένο είδος εδάφους, συγκεκριμένους σπόρους και φυσικά λιπάσματα αποκλειστικά από οργανικές ύλες σε συνδυασμό με παραδοσιακές τεχνικές αγροτικής παραγωγής. Ο Κριστιάνο έχει σπουδάσει αρχιτεκτονική τοπίου αλλά εδώ και χρόνια ασχολείται με την παραδοσιακή γεωργία. Είναι επίσης πρόεδρος του αγροτικού συλλόγου «Civilta Contadina» που αριθμεί από το 1996, 150 μέλη και προωθεί παραδοσιακές μεθόδους καλλιέργειας με στόχο τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Η χαμένη αγροτική κληρονομιά της Ιταλίας

Καλλιεργώντας ελαιόδεντρα με τον παραδοσιακό τρόπο στην Ιταλία

Όπως αναφέρει ο ντελ Τόρο ο βιομηχανοποιημένος πλέον τρόπος αγροτικής παραγωγής έχει προκαλέσει ζημιά στην πλούσια γεωργική κληρονομιά της Ιταλίας. Μάλιστα, όπως επισημαίνει, πολλές αρχαίες ποικιλίες φρούτων και λαχανικών τείνουν να εξαφανιστούν. «Οι φασολιές κανονικά είναι αναρριχώμενα φυτά και δεν μπορεί να μαζευτεί η σοδειά με μηχανικό τρόπο. Για τον λόγο αυτό οι σύγχρονες καλλιέργειες φασολιών είναι στην ουσία πόες», σημειώνει ο ίδιος.

Σύμφωνα με τον Βαλέριο Ταντσαρέλα, πρώην δικηγόρο που πλέον ασχολείται με την οργανική γεωργία στην Απουλία, η απομάκρυνση από την παραδοσιακή γεωργία στην Ιταλία και σε άλλες περιοχές της Ευρώπης έχει τις απαρχές της στην περίοδο αμέσως μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Για να καλυφθούν οι ανάγκες του πληθυσμού στην Ευρώπη μετά τον πόλεμο, έπρεπε να παραχθούν γρήγορα μεγάλες ποσότητες αγροτικών προϊόντων σε καλή ποιότητα και χαμηλές τιμές. Στις δεκαετίες που ακολούθησαν η πρώην ΕΟΚ (σημερινή ΕΕ) στήριξε με ειδικά κονδύλια τον εκσυγχρονισμό των μεθόδων αγροτικής παραγωγής και την εκβιομηχάνιση του κλάδου. Τη δεκαετία του ΄50 άρχισαν επίσης να χρησιμοποιούνται μαζικά στις καλλιέργειες ζιζανιοκτόνα και λιπάσματα ενώ η τάση ήταν οι μεγάλες μονοκαλλιέργειες. Όπως αναφέρει ο Βαλέριο Ταντσαρέλα, μεταπολεμικά δόθηκε στη Ευρώπη έμφαση στη δημιουργία μιας πραγματικής «αγροτικής βιομηχανίας» με χρήση χημικών ουσιών.

Η τάση είναι: επιστροφή στο παρελθόν

Η Ένωση Ιταλών Αγροτών στηρίζει τη στροφή στην παραδοσιακή και οργανική γεωργία

Οι περιβαλλοντολόγοι της Civilta Contadina επισημαίνουν συνεχώς ότι η εκτεταμένη χρήση χημικών ουσιών στη γεωργία μειώνει τη γονιμότητα του εδάφους και τους πληθυσμούς των εντόμων, ενώ παράλληλα μολύνει τα ύδατα. Ο ντελ Τόρο παρομοιάζει τις σύγχρονες καλλιέργειες με «ασθενείς στην εντατική», γιατί δεν μπορούν να επιβιώσουν πλέον χωρίς χημικά και φάρμακα. «Από την πλευρά μας θέλουμε να δείξουμε ότι είναι εφικτός ένας άλλος τύπος καλλιέργειας», σημειώνει. Πράγματι ολοένα περισσότεροι αγρότες στην Ιταλία στρέφονται τα τελευταία χρόνια στην οργανική, παραδοσιακή γεωργία. Μεταξύ 2010 και 2016 ο αριθμός των γεωργών που χρησιμοποιούσαν αυτές τις πρακτικές αυξήθηκε κατά 53%. Ωστόσο ακόμη αποτελούν το 4,5% της αγοράς αγροτικών προϊόντων.

Αυτές τις μεθόδους καλλιέργειας στηρίζει πάντως και η Ένωση Ιταλών Αγροτών. «Θεωρούμε σημαντικό να διατηρήσουμε παλιές ή υπό εξαφάνιση ποικιλίες φρούτων» ανέφερε στην DW ο Βιντσέντσο Λενούτσι, οικονομολόγος από την Ένωση Ιταλών Αγροτών συμπληρώνοντας ότι οι νέες μορφές γεωργίας δίνουν «οικονομικές ευκαιρίες στους αγρότες. Συνεισφέρουν στη βιοποικιλότητα και ικανοποιούν τις νέες απαιτήσεις των καταναλωτών». Εντούτοις, όπως σημειώνει ο ίδιος, αυτού του είδους η αγροτική παραγωγή δεν μπορεί να «ταΐσει όλο τον κόσμο, ενώ το ιδανικό θα ήταν ο συνδυασμός σύγχρονων και παραδοσιακών μεθόδων.

Άγκελο βαν Σάικ, Ιταλία / Δήμητρα Κυρανούδη

Πηγή: **dw.com**